[illegible] 30 [illegible]

Byxli oronuudai proletaarinuud, negedegty!

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 26 (2165)
1939 onoi
FEVRAALЬ
2
SYYEECTO

15-dazi ziloo garaa
ULAAN-YDE gooroд
BMASSR

Sjeezdiin urda teexi sorevnovaaniiji tolgoiloxo

1939 onoi maartiin 10 Egeel ne yder Leenin-Staalinai A uu ixe Paartiiin arbanaimadaı sjeezd bolxo. Ene sjeezde eere azalşan aradai aguu jixe oozdь nyxer Staalin paartiiin entraalьna Komiteedei otçood elexe baina. Ene sjeezd bolol manai exe oronoi aradai zaxiin xygzeltiin gurbadaxi ta anzilei plaan zybşegden xelse e baina

Ene medeesel xaa-xaanagyi uuldaa, ene medeesel manai oronoi kolxooznig byriin, xy elmerişen byriin, soveed in elligeent byriin dosoo xaduug aa. Ene medeesel xadaa xaa aanagyi—traansport deereş. dөө azaxiidaş, promiişlennos daş—partiina ba partiina bişe olьşeviigyyd byriin, socialiis xe orondoo, aguu jixe bolь evii paartidaa preedanne xyn riiin—soveed grazdaniin by iin azalai entyziaazmiiji busal aa, tedeniiji byri şine, byri alxamşag ilaltanuud teeşe zo gzuulaa.

Manai oronoi azalşad bolbol enin-Staalinai aguu jixe paar daa dostoino beleg xexee, cezdiiji yiled eriiin şine am altanuudaar ugtaxaa beledxeze aina Jyyb gexede, bolьşevii ydei paarti bolbol azalşan adai sesemergen xytelberileg enь myn, jyyb gexede paarti arad xojoroi sydьbaanь ne en, ene xojoroi interees ne en.

PVZ-ai kyzneeçne ceexiin delmerişedei miiting deere uu kyzneec,staxaanovec Ryb ov ilgeze xelehen baina:

—„Manai paartiiin XVIII sjeezd olxonь. Bi, zaluu kyzneec ol ol bolьşeviig paar aa taharaşa yib, minii sydь aa tereenei sydьbaanuudtai g a xolbootoi geze ene paar a jyygeer, jaa aad xaruulxa ainabiin? Xydelmeriөөrөө. Sta aanovska xydelmeriөөrөө. Tii ehee maartiin 10, ene jixe der boltor bi xadaa yiledbe iingөө prograammiiji 300 pro eenthoo dooşo bişe dyyrgedeg olxo ujalga myneөder abnab. erbee manai azallaxa ba bai uulxiiji daisanai haatuulxaa anaa xadanь, manai b xii adtajaa xamta tereende şanga oxiixo ygexe şadabaritai bai iin tulada vojeenne xeregiiji udalxab".

Ene xadaa ganşal Rybcoovoi ge bişe, iime vgiiji, iime ha aliiji soveed xyn bxen xele e. „Manai inag ba tyrel paar ida, Leenin-Staalinai paartida şөө oiroxon baixiiji xysenebi" gehen ygen yd xydelmeri sed ba kolxooznigudai suglaanuud ba miitingnyyd deere xelegdene Yiledberiiin şine ilaltanuudaar, vzegdөөgyi şine gabijaanuudaar sjeezdiiji ugtaxa baihanaa, zoltoi, zargalta baidalai tylөө bolьşeviigyydei paartida erxim beleg beledxexe ujalgatai baihanaa xyn byxen өөrtөө mederene, eneenee zakoon bol on xelene.

Sjeezdiin urda teexi socialiis sorevnovaani exilee. Ene sorevnovaanida xabaadagşadai too yder byri oloşorozo baina.

Paartiiin sjeezdiiji dostoinoor ugtaxa—yiledberiiin prograammanuudiiji bolzorhoo uridşalan dyyrgexe, gargahan produukciin şanariiji haizaruulxa, staxaanovska xydelөөji yrgedxen, azalai ynder deede bytөөsiiji tuilaxa, trydovoi disciplilniiji haizaruulxa, kapitaliis xyrieelelge tuxai nyxer Staalinai zaabariiji hanan, bolьşeviig heremziiji yrgexe—ene xadaa sjeezdiin urdateexi sorevnovaaniiin gol yndehen ysloovinuud boloo.

Ene sorevnovaanida tyryy garxa jabadal ton xyndetei zoriigo baina. Jyyb gexede, Leenin-Staalinai tug doro, bideniiji xaranxii burtag baidalhaa syleөlen, zargalta, sengelig xyxiyy azabaidalda oruulhan paartida, Leenin-Staalinai tug doro socialiizmiin byxedelxein-istoriiçeske ilaltanuudiiji tuilahan paartida, Leeninei-Staalinai tug doro manai aradiiji socialiizmiin torzestvoo teeşe xytelen jabaa paartida erxim dostoino beleg beledxexehee zoltoi jyy baixab, aguu jixe paartidaa, өөriingөө inag voozdь Staalindaa preedanne baihanaa өneegeeree xaruulxahaa deere jyy baixab!

Ene zol xyndiin tylөө—paartidaa dostoino beleg beledxexiin tylөө sorevnovaanida byxii xydelmerişed, byxii kolxoozniguud ba byxii intelligeence orolsoxo şuxala, ene xydelөөji partiina, soveed ba busad organizaacanuudai tolgoilxonь şuxala.

„Sjeezdede beledxelgiin ydernyyd bolbol premiişlennostьdo, traansport deere, xydөө azaxiida, azaxiin ba kylьtyyrne baiguulaltiin byxii oo lastьnuudta yiled eriiin şine amzaltanuudai tylөө temeselde azalşanai xysen ydiiji mobilizaacalaxa ydernyyd bolxo johotoi... Paartiiin XVIII sjeezdiin bolxo zil 1939 on xadaa socialiizmiin saaşanxi aldarta ilaltanuudai zil bolxo johotoi" („Praavda")

SSR Sojuuzai oordenuudiiji ba medaalьnuudiiji bariulga

Janvaariiin 27-do SSSR-ei Verxoovno Soveedei preziidiymei tyryylegşe nyxer M. I. Kaliinin bolbol preziidiymei xeden çleengyydei xabaadalgataigaar bojevoi daabariiiji zeşeeteer dyyrgehenei tylөө, Xasaan nuurai raiooniiji oborniaalxada doobleestь ba erelxeg zorig gargahanai tylөө şagnagdahan nyxedte oordenuudiiji ba medaalьnuudiiji bariuulba. Edenei dunda politryyg I. P. Kymaanov, kapitaanuud M. N. Andreejev, A. S. Galaanov, staarşa leitenaant V. P. Lagyynov, ulaanaarmeijec S. I. Gorbaçioov, negedexi raangiin vojenteexnig P. F. Zaicev, gurbadaxi raangiin vojenvraaç V. N. Şaarin ba busad.

Soveed Sojuuzai oboroonno xysiiji bexizyylxe praviitelьstviin daabariiiji zeşeeteer dyyrgehenei ba Xydelmerşen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin sojedineeninyyd, çaastьnuud ba podrazdeleeninyydte bojevoi politiçeske ba texniiçeske erxim tyryy amzaltanuudiiji tuilahanai tylөө şagnagdahan nyxed oordenuudiiji ba medaalьnuudiiji abba.

Edenei hyyleer Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin ba Uhan Seregei Floodoi 20 zilei oitoi daşaramduulan, soveed zasagai daisadtai gam xairagyigөөr ba erelxeg zorig gargaza temesehenei tylөө ba Ulaan-Aarmiii çaastinuudai beledxelde erxim hain amzaltanuudiiji tuilhanai tylөө şagnagdahan komandiirnuudta oordenuudiiji bariuulba.

Myn nagraaduudiiji pograanoxraaniin xydelmerişed A. V. Klassoovski, P. N. Goldovaanski, P. F. Kalmiikov ba bişed abba „Moskvaa" samolioodoi materilaalьna çaastiiji hainaar beledxehen ba niidelgiin emxidxelgede zişeeteer xydelmerilhenei tylөө şagnagdahan №39 zavoodoi inzeneernyyd, konstryyktornyyd ba maasternuud oordenuudiiji abba.

(TASS)

Xydөө azaxiin tyryy xynyydei ba kolxoozoi tyryylegşenerei soveşçaaniiin preziidiyym deere nyxed: Ignaatьjev, Belьgaajev, Tkaçoov, Ivanoov, Sanzeejev ba bişed.

Xydөө azaxiin tyryy xynyydei ba kolxoozoi tyryylegşenerei respyblikaanska soveşçaani

Janvaariiin 31-nei ygleөnei zasedaani

Xydөө azaxiin tyryy xynyydei ba kolxoozoi tyryylegşedei respyblikaanska soveşçaaniiin janvaariiin 31-nei zasedaani ygleөnei 10 çaashaa exilee.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad, BMASSR-ei Verxoovno Soveedei preziidiymei tyryylegşe nyxer G. C. Belьgaajev bolbol tus soveşçaaniiji neexetejee xamta, xydөө azaxiin 1938 onoi xydelmeriin itoog ba 1939 onoi xydelmeriiin zoriig nuud tuxai BMASSR-ei Narkoomzeem nyx. Kovrigiinei doklaadiiji buriaad xelen deere orşuulxiiji nyx. Daşisereenovte yge ygebe. Nyxer Daşisereenov xadaa 1 çaas xaxad tuxai sag soo orşuulgajaa dyyrgehen baina.

Ton tyryylen Zakaaminai almaghaa jirehen deleaad, nyx. Şagduurov gegşe yge abza xelebe:

—Manai kolxooz bolbol 1938 onoi azaxiin zilde nelieedgyi jixe ilalta tuilaa, gansaxan malazai deere abza xelexe boloo haa, malazaliiji deeşelyylxe gyrenei plaanii yxere ataar—100 proceent, aduunai talaar—113 proceent bi xonii, jamaan i talaar—113,3 proceent gyiцedxөө.

Eneenhee gadana, manai almag xadaa respyybliknn ceentrhee tuilai xolo baihanai gemeer xydөө axazıin maşinii sebsegeer xysed xangagdaagyi, baihan maşina zebsegtee xexe zapasnoi çaastь ygei, ybehe tariaanai xuriaa giin yjede boloşogyigөөr tulidag baiinabdi. BMASSR-ei Praviitelьstvo bolbol Zakaaminai kolxoozuudiiji xydөө azalai maşiina zebsegeer xangaxiiji bodolsoxo johotoi—geze xelebe.

Zagarain aimagai, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi tyryylegşe nyx. Radnaajev gegşe yge abza xelexedee:—„Aradai daisad, byrzyaazna nacionaliistnuud, Jerbaanov, Dorziijev, Markiizov, ba busad, myn manai aimagaiş xytelberide şurgan orohon daisan xarşa elemeetnyyd bolbol eneenei urda tee manai respyybliкiin ba manai aimagai xytelberiexii xydelmeriinyydei poostdo yni udaan sag soo baixa zuuraa, manai kolxoozoi azaxiin xygzexe ba bexizexe jabadalda aixabiar jixe toormoz, vrediitelьstve xeze baihan baina.

Tede muuxai, aradai buzar daisad mynөө ygei xegdehen bolboşji, tedenei jabuulza baigaa vrediitelьstviin xoişolongudiiji yndeheerenь usadxaxa jabadal, kolxoozoi baiguulga deerexi dutuu dundanuudiiji eliryylen gargaza, tereniiji darii usadxaxa jabadal yşөө xangaltagyi baina. Zişeelxede, BMASSR-ei Narkomzeemei hinieer Zagarain aimagta togtoogdood baigaa plemennoi malai baaza bii jym Teed, tere baazada asaragdahan hain yyiterei malnuud xadaa xatair, xamuu metiin ybesentei, teed terenь mynөө xyrter edegeegdenegyi.

Eneenhee gadana, xydөө azalai maşiina zebsegeer ba ilangajaa maşiniin zapasnoi çastiaar kolxoozuud jixe dutadag. Xedii tiime bolboşi, „Selьxozsnaab" xadaa kolxoozuudiiji maşiina zebsegeer ba zapas çaastьnuudaar xangadaggyi, xarin ene asuudalaar erile xeze jirexede „ygei jyymiiji xaanahaa olxo hen gebte?"—geze, johotoi byrokrad zan gargaza baidag—g. meteer nyx. Radnaajev bolbol nelieedgyi serijoozno kriitike ba samokriitike xebe.

Saaşanь nyx. Radnaajev bolbol:—„BK(b) Paartiiin XVII daxi sjeezd boltor, kolxoozuud deegyyree yrgelzelze baigaa dutuu dundan udiiji sym usadxaxa zoriigotobdi. Myn Ir yygei ba Çitiin ooblastьnuudaar batalhan socialiis sorevnovaanidaa ilaza garxiin tylөө byxii xysejөө zangidaji"—geed, soveşçaaniiin delegaadiiji uriaalba.

Udaaluulan nyx. Siidorov (Tarbagatain aimagai, „Iiskra" kolxoozhoo) gegşe yge xelexedee:—„Manai kolxooz bolbol 1937 ondo tariaa soxilgiingoo xydelmerinyydiiji fevraaliiin 20-do dyyrgehen baigaa haa, 1938 ondo nojaabriiin 20-do ly, ali 1937 onoixihoo xojor hara urid dyyrgeze, natuuraplaata, gyrende tariaa xudaldal a g. meteenyydiiji sag tolzor dotoronь dyyrgee. Myn 1938 ba 39 onoi modo beledxelei plaaniiji ene onoi janvaariiin 10-da dyyrgeze damzuulgiin Ulaan Tug abhan bainabdi"—gebe.

— Kolxoozuud bolbol avtotraansportiingaa xysiiji xysed xereglezeşadaxa argag ibolood baina—geze nyx. Siidorov xeleed—BMASSR-ei Narkomzeem bolbol avtomaşiiniin goriuuçiiji kolxoozuudtaa praviitelьstviin gargahan limiideı johoor tabidaggyi,—gexe meteer, kriitike ba samokriitikiiji şangaar tabiaa..

Kabaanskiin aimagai, „Rytь Socialiizm" kolxoozoi tyryylegşe nyx. Aveerin gegşe—„Manai kolxoozoi malai ba tariaanai azal nelieedgyi xygzөө. Negenta mal ba tariaanai azal xygzexe byriee gazar jixeer edlexiiji erine. Manai kolxoozoi edleze baigaa gazar xadaa ton bişiixan. Gazartai bolxo tuxai BMASSR-ei praviitelьstviin urda asuudal tabixiiji aimgvisedkoom ba aimagai gazar tariaalangai tahaghaa eriite xehen bai aabdi. Teed, ene eriltiimnei rezylьtaad mynөө xyrter ygei agşa"—gebe.

Saaşanь nyxed Medveedьjev, Gomboojev—(Zakaaminai aimagai, Staalinai neremzete kolxoozoi tyryylegşe), Matveejev—(Tarbagatain aimagai, Staalinai neremzete kolxoozhoo), Konioov—(Kabaanskiin aimagai, „Main neg n" kolxoozhoo), Baibaradiin—(Tynxenei aimagai, „Kraasna-paaxarь" kolxoozhoo), Voolkov—(Kabaanskiin aimagai Voroşiilovoi neremzete kolxoozhoo), Jabzanov—(Tynxenei aimagai, „Ulaan-Şuluuta" kolxoozhoo), Tiyyrin—(Zagarain aimagai, Leeninei neremzete kolxoozhoo), Rebroov—(xydөө azaxiin nauukiin kandidaad), Fomiin—(Maalo-Kunaliiin MTS-ei kombainioor), Naidaanov—(Jaruuniin aimagai, Kiirovei neremzete kolxoozhoo) gegşed preeni xelebe.

Preenide yge xelehen ede nyxed bolbol azalaigaa amzaltanuud tuxai, xydelmeriiingөө oop duud tuxai togtozo nelieedgyi delgerengiigeer vestypaalaa.

Ede nyxedei yge xeleh nei hyyleer, janvaariiin 31-nei ygleөnei zasedaani xaagdaba.

Janvaariiin 31-nei ydeşiin zasedaani

Ydeşiin zasedaaniiji SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad, BMASSR-ei Sovnarkoomoi tyryylegşe nyx. S. M. Ivanoov xytelbe.

Ton tyryylen, Kabaanskiin MTS-ei direktor, SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad nyxer Kyrbaatov yge abza, vestypaalaa.

— Manai kolxoozniguud bolbol Soveed praviitelьstviin ba aguujixe voozdь nyxer Staalinai esege mete anxaralaa tabidag baihanai aşaar zaziitoçno ba kylьtyyrne bai altai boloo.

Baidalaigaa haizaraxa byri byxii kolxoozniguud xadaa kolxoozoigoo azaxiiji deeşelyylxiiji oroldono. Gebeşji, zarim kolxoozuud bolbol yşөө dutuu dundanuudaa usadxaxa tuxai, xydөө azaxiin Staalinska ustaaviiji yder byriiingөө xydelmeri ba azal jabuulga deere xydeleşegyi zakoon bolgozo şadanagyi.

Eneenhee gadana, manai respyblikiin Gazartariaalangai Narkomaad bolbol japoon-nemeecke razveedkiin xylehenşed, byrzyaazna nacionaliistnuud ba bişe zyhen byriiin aradai daisadai vrediitelьstviin xoişolongiiji usadxaxa xeregte bolьşeviigşelen xydelmerilnegyi. Zişeelxede, respyblikiin zarim MTS-uud ba kolxoozuud bolbol ene zil le tariaa soxilgiin yjede molotiilkoor nelieedgyi dutadag baigaa. Tiigeeter, Ulaan-Yde goorodoi yylicenyyceer 3-4 molotiilkonuud azalda xereglegdengyi xebteze baidag. Myn, Narkomzeemei planovo tahagai xydelmeri xeleze boloşogyi muu. Zargeleed baigaa MTS-uudai ton adali maşiinanuudta xojor ondoo plaan xeze ygedeg—gexe mete saaşanь, ton xursa ba bolьşeviig kriitike xebe.

Eneenei hyyleer, nyxed Mixailova —(Kabaanska), Bertynoov—(BK(b)Paartiiin Obkoomoi xydөө azaxiin tahagiiji erxilegşe), Kapuustin (Kabaanska), Zyykov—(Kabaanska, Erdeneejev—(Selengiin MTS-ei mexaanig), Kolyzeenin—(Xonxoloin MTS-ei mexaanig), Anoosov—(Muxar-Şibiriin aimagai „Pobeditelь" kolxoozoi tariaan azalai oopeenig) gegşed yge xelehen baina. Ede nyxed xadaa өөhedingөө xydelmeriiin oop duud tuxai ba saaşadaa xexe xydelmeriiingөө zoriigonuud tuxai nelieedgyi toztozo xelehen, eneentei xamta, Irkyygei ba Çitiin ooblastьnuudtai batalxajaa baigaa socialiis sorevnovaanida ilaza garxa, respyyblikeje Sojuuz dotorxi tyryy respyyblikenyydei zergede garaxa tuxai, BK(b)Paartiiin XVIII daxi sjeezdiin bolxo boltor xydөө azaxii deerexi dutuu dundanuudiiji sym usadxaxa tuxai delgerengiigeer vestypaalabaa.

Ede nyxedei yge xelehenei hyyleer, Irkyygei ooblastьhoo jirehen delegaad, nyxer Çymakoov gegşe yge abza xelebe. Nyx. Çymakoov bolbol malai azaliiji haizaruulxa ba tariaanai urgasiiji deeşelyylxe jabadalda өөriingөө ooblastiin tyryy xynyydei, tyryy kolxoozuudai ba tyryy MTS-uudai xydelmeriiin oopeduudiiji ton honor ba delgerengiigeer xelehen baina. Saaşanь, nyx. Çymakoov bolbol manai respyblikiin urihan socialiis sorevnovaaniiiji xyndetelgөөr xylieehenөө medyyleed: „Ene sorevnovaaniiin rezylьtaadaar xydөө azaxiigaa ulam xygzөөze, Soveed Sojuuz dotoroo tyryy ooblastь ba tyryy respyblike bolxiin tylөө temeseji"—geze, soveşçaaniiin delegaaduudta xandaba.

Udaanь, nyxed Beloyysov—(Jaruuna), Ceceтtyyjev—(Xorl) gegşed preenide vestypaalaa.

Ede nyxedei yge xelelgiin hyyleer janvaariiin 31-nei ydeşiin zasedaani xaagdaba.

Xydøø azaxiin tyryy xynyydei ba kolxoozoi tyryylegşenerei respyblikaanska soveşçaani

NYXER REBROOVOI YGEHØØ

(Xydøø azaxiin nauukanuudai kandidaad, zoovetinstityyd.)

Tyryy soveed nauukiin xydelmerilegşedei ba speciali tnuudai zyghøø taanar—respyyblikiin xydøø azaxiin tyryy xynyyd ba kolxoozuudai tyryylegşenerte bolşeviig xaluun baja iiji xyrgeneb! (Aplodismeentnyyd)

Ende doklaad xehen nyxer Kovrigin ba yge xelegşe nyxe dyyd bolbol malnuudai tylnyydei xorodog ba eldeb xaldabarita ybeşenyydeer ybedeze xosorodog giijinь temdeglehen baina. E e xadaa ton zyb. Manai respyyblikiin olonşog kolxoozuudta tiime faaktnuudiiji xaraza bolxo baina.

Ma nuudai too tootolgoiji oloşoruui iin xe egte tylnyydiiji zyner ugtaza abxa ba teuendiiji zootexniiçeske zuramuudai johoor xaruuhalxa jabadalnuud xadaa şiidxexii udxaşanartai baina. Malazalai xydelmerilegşedei øøhedilngøø xydelmeride ynen sexeer, xaruulsalgatalgaar ba inaglalaigaar xandadag jabadal xadaa tylnyydiiji xyşed er ba negişji yxyylengyigøer xaruuhalza abxa jabadaliiji xangaxa baina.

Manai malnuud eldeb ybeşenyydeer ybeşelxe xorono. Tiigeed, eneeniiji yndeheerenь ygei xexe ba likvidaacalxiin tula manai soveed nauuka, zoovetеrinaari xadaa xysed argatai ba zeb egtei baina.

Manai respyybiikiin kolxoozuudta tylnydiiji exedenь xyyyldeg meetod bii. Ge eş, edenee zootexniiçeske zaabariin johoor xyxyyldezgyi jabadalnuud gardag. Iimenee tylnyyd gedehee ybededeg baina.

Malnuudai tylnyydiiji dulaan bairada bailgaza xaruuhalxa jabadal myn le şuxala. Jamarşi muu tugalnuudiiji dulaan, seber, haruul bairada ba zyb eer eeleed, doronь zøølexen debsexer debdeed bailgaa haa, tere tugal xadaa hain tugalnuudhaa al şj talaaraa dutaxag i baidaggyi пь øøriigøø praaktikahaa med neb. Buriaad-Mongoloi zarim kolxoozuudaar t galnuudaa xaranxii, xyiten ba muuxai barada bailga a jabadalnuud yzegdene. E e bolbol ton bol xogyi. Eneenei talaar manai zorim specialistnuud ton baga anxaralaa tabina.

Malazalai specialistnuud—zooteexnigyyd, veterinaarçuud, vetieelşernyyd bolbol øøriingøø oblastiraldag kolxoozuudta malazaliiji ulam xygzyylxiin tula, plaanovaar, ynen sexeer xydelmerilxe johotoi. Kolxoozniguudai eriitede sag doronь zybøør xariulsaxa, tuhalamzanuudiiji yzyylxe ujalgatai!

Egeel iigeze xydelmerilee haamnai, socialis maiazai xadaa byri tyrgøør xygzexe, tiigexedee byri produktivna bolxo, ulam jixe doxooduudiiji ygedeg bolxo baina.

Nyxedyyd, socialis sorevnovaanida, terenei deede foormostaxanovska xyde eende bygedeerøø xabaadalsaza, malazaliiji saaşadanь ulam xygzyylxiin, tyløø temeseji, respyy likejee tyryy respyyblike bolgoxiin tyløø temeseji, am altatalgaar! (Aplod smeentnyyd).

NYXER FOMIINAI YGEHØØ

(Baga-Kynaliin MTS-iin kombainioor)

Biçyyrei aimagai, Baga-Kynaliin MTS-iin kombainioornuud ba traktoristnuudai zyghøø, taa, nyxedte xaluun amariiji xyrgeneb (aplodesmeen nyyd).

Paarti ba pravitelьstviin, arадu dai aguu jixe voozdь nyxer Staalinai xytelberi doro, şine t ryy soveed nauuka ba teexnikiiji xydøø azaxiida nebteryylen oruulhanai yndehe huuri deere, bidener bolbol ton ynder deede urgasanuudiiji xuriaaza şauaabdi.

Bi xadaa Baga-Kynaliin MTS-da terenei organizovaalagdanahaa (1935 onnoo) xoişo xydelmerilze bainab. Ende øøriingøø xydelmeride xariuusalgatai-gaar xandadag deereheemni manai MTS xadaa Selengiin MTS-iin dergedexi kombainioornuudai kyyrsede namaiji elbgehen baigaa. Ene kyyrsiiji erxim hainaar 1936 ondo dyyrgeze garaad, tere zildee 260 gektaar tariaaji xuriaahan bainam. Teed, enemni namda yşøøl xan altagyi baigaa. 1937 ondo 400 gektaar tariaaji xuriaaza abaad, 550 gektaar tariaaji xuriaaza abxa geze socialis ujalga abaad, 550 gektaariiji xuriaaza, 407 kgr. goriuuçiiji ekonoomilhon bainab.

Manai kombainova agregaad bolbol xydelmeriijøø ton zybøør organizovaalhan baina. Kombainnamnai negeş daxin xydelmerigyi miin baigaagyi ba nariaar xaruuhalagdaza baigaa. Øøhedøø eelzeegeer edieeldeg baidaabdi. Ede bygede xadaa xydelmeride manai jixe uragşatai baigaa hen.

Nyxer Biyrtanoovoi ygehøø

(BK (b) P-iin obkoomoi xydøø azaxiin tahagiiji erxileygşe)

Kolxoozuud bolb i bolşeviig, kolxooznigud bolooi zaiitoçno aza huudaltai boloo. Kolxoozuud bolbol ton jixe bajalig urgasa xuriaan abza, doxood xubaariaar kolxooznguudai a alta yderte ton jixe tariaa xubaana.

Teed Kovrigiin bolbol øøriingøø doklaid soo yigen kritike tabiza şadaagyi. Ooronoi kampaani tanalzanan baina gexehee bişe, tede zemeteniiji eliryylen xeleegyi baina Gadana, x dee azaxiin arteeliin ustaavai johoor kolxoozniguudai ymsiin edlyyrde ygtexe johotoi gazar bolbol myneø xyrter jixenxi kolxoozuudta ygeegyi. Eneen tuxai narkomzeem bolbol jyyş xeegyi. Tereenhee gadana, MTS-uud bolbol yngeihen ziileigee xydelmeriin plaaniiji dyyrgeegyi baigaa. myn Narkomzeem bolboi MTS-uudai xydelmer iin tyløø yniiji tyiexe tuxai pravitelьstviin togtoolol yndeheer, ja narş direktiv gargaagyi baixa jym. Doklaadçig xadaa, xabarai tariigada beledxel goriuuça şirelge g. m. tuxai myn øørinhøø dokiaad dotor temdegleegyi. Goriuuça şirelge tuxai erteenhee hanalaa taoiza, ene xydelmeriiji ereenhee organizovaalaagyi haa, tarilgiin yjede jixe haad bolxo baina.

BK (b) P-iin XVIII sjeezdede beleg bolgon xabaragaa tariigai şinar hainiagaar dyyrgexe şuxala baina.

NYXER KYRBAATOVAI YGEHØØ

(SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad, Kabaanskiin MTS direektor)

Nyxedyyd, 1939 onoi xabarai tarilgiiji yngerhen ziiei tarilgahaa byri bo oni bolzor soo, şanar haintaiaar dyyrgexe ton şuxala zorilgo manai urda baina. Iimehee, tarilgada beledxeliiji darii dyyrgeze, ene xydelmeride zebsez tyges beledxelteigeer oroxo johotoibdi. Gebeş, manai MTS bolbol traaktoraigaa remoontliiji yşøø dyyrgeedyi bainabdi.

Bi oibol traaktornuud tuxai nege xeden yge xelexee hanaab. J yb gexede, bidener bolbol traaktorai xydelmerihøø ton jixe urgasa xuriaaza abaanabdi. Iimehee traktoriistnuudta bodoto anxaralaa tabiza, tedende xereglegdexe ed bydiiji selbpoohoo ygeze baixa şuxala baina.

Saaşanь Narkomzeemei plaanova tahag xadaa xydøø azalai maşiinanuudiiji aimaguudta xaxadaa ton taaruuzyi xubaaxedeg baina. Eeneen deerehee zarim aimaguudta ede maşiinnuud bolool jamarş xydelrigyi baiza baidag ba tiixedee zarim aima ta tus maşiinanuudtaza baidag deerehee şuxa xydelmeri haatana. Zişeen manai Kabaanskiin aima ta maşiinlotiiiko dutamag. Iimehee tariaa soxilgiin xydelmeri dyyrgegdegyi baixa jym. Soveşçaanii xabaada şad, bidener xaxende xelsehen zyilnyydee xereg deerenь bejelyylxiin tyløø hainaar xydelmerilexe johotoibdi.

Soveşçaaniiji naiduulxamar xadaa maartiin negen xyrter traaktorai ba bişe, byxii xydøø azalaigaa maşiinanuudai remoontiiji dyyrgexebdi geze ujalga ygeneb.

Nyxer Naidaanovai ygehøø

(Jaruunain aimagai, Kirovei neremzete kolxooz)

Nyxedyyd, manai kolxooz xadaa malazaliiji erxildeg jym. Malnuudaiji xaraxaar gyrenei 1938 onoi plaaniiji yxernyydei taiaar 105%, aduunuudai taiaar 105%, xoni jamaadai talaar 101% ba gaxainuudai talaar 100% dyyrgeze baina bdi. Tylnyydiiji abalga myn le hain. Xurigadiiji abxa plaanaa 124% dyyrgehen ba 144 tolgoi uzagadiiji abaabdi. Tylnyydei xoroxo jabadal yzegdedeggyi. Ede bygede xadaa malazalaimnai xydelmer legşedei erxim hainaar xydelmerilheneinь rezyltaaд bolno.

Kolxooznguudaigaa dunda agitaciionno-maassova xydelmerinyydiiji hainaar tabiza şa hanalamnai rezyltaadta, tariaa xuriaalgiin xydelmerin yd myn le hainaar yngergegdee. MTS-ei zyghøø nege kombainiiji ygeeb johotoi aad, terenee ygeegyi haanь, eneende torongyi, gaza raaa xadaza, tariaa xuriaalga almag so goo egeel tyryy dyyrgehen bolna bdi. Uşar iimhee gansaaraa jyyş byteeze şadaxagyiş, maassataijaa iime barisaatai aixa johotoi.

BK(b)P-iin CK-ei, Sovnarkomo ba PSBCS-ei dekaabriin 28-nai togtooliin ţ xysedøør bejelyylze, sualinska usaaviijiin riaar sax za, 1939 oniiji ilalнata zil bolgojo!

Nyxer Siidorovoi ygehøø

(„Iiskra" kolxoozoi tyryylegşe)

Ende suglarhan respyyblikiin Tyryy xynyyd—staxaanovcuud, tanda Tarbagatain aimagai, „Iiskra" kolxoozoi kolxoozniguudai zygnøø bolbşeviig xaluun amariiji xyrgeneb (aplodismeentyyd).

Nyxedyyd, yngeregşe 1938 ondo bidenerei tuilahan amzaltanuud xadaa urda urdiin ziinyydeixihee byri le jixe baina. Jyyb gexede, xerbee manai kolxooz bolbol 1937 onoi tariaa soxilgiin xydelmerinyydiiji 1938 onoi fevraaliin 20-do dyyrgehen baigaa haa, 1938 ondo eneenee xojor hara urda, nojaabriin 20-do dyyrgeze şadanan bainabdi.

Modo eledxelgiin xydelmerinyydiiji ene onoi janvaariin 10-da dyyrgeze, damzuulgiin ulaan tugiiji abnan bainaodi. Ene jyy xaruulnab gexede, manai socialis kolxoozuudai yşøø zaiitoçnoor, yşøø kylьtyrneer baixiin xeregte byxii azabaidaln udai, ysloovinuudai bainiin xaruulna. Gebeş, Narkomzeem xadaa ede ysloovinuudiiji xysed xereglezе, zaltanuudiiji tuilaxiinь tula baga tuhalamzanuudiiji kolzuudta xyrgedeg ba anxaManai xooz dyrpen grzovoi avtomnatai aad, dyrien ziiei rişxe abaagyi baina. Iimehee Narkomzeemei zygnøø bide ton baga tunalamza jyylhe nь faaktaaraa gerşeize yg Xeroee, Narkomzeemei şeviigşelen xyteiberiløød, tuhalamzanuudiiji yzyyleed haanь, manai kolxooz d jixe, yşøø hain amzaltanuu tuilaxa baigaa.

Iimehee, bidener—xydøøxiin tyryy xynyyd bolbol xoozdoo hainan byxii ar dalnuudaa xysedøør ba zyxerelезе, socialis xydøø xiigaa yşøø haibaruulza, zylze, Byriaad-Mongol pyyblikejee Soveed oronoiryy respyyblikenyydei oruulxaбdi! (Aplodismeentnyyd).

NYXER KAPUUSTINAI YGE

(Kabaanskiin aimagai Staalinai neremzete kolxoozoi oopein g)

Bi bolbol 8 zil soo tariaan azal deere ooped xeze xydelmerileeb. Tiixe zuuraa eldeb olon soortiin yrehenyydiiji tariza yzeeb. Tiixede manai Kabaanskiin aimagta şiniiciin tariiga olool ton hain urgasa ygene. 1938 ondo şiniicehee dunda ziişeegeer 15-16 ceentner urgasa abhan ba zarim uçaastag deerehee 22 ceentner xyrter urgasa abaabdi. Ziişeelxe ce, 76 gektaar tarilga deerehee iime urgasa xuriaagdahan baixa jym.

Tiime tula, iime urgasiiji byxii uçaastoguud deerehee abza şadagdaxa baina. Iiangajaa ertiin tariiga ba agrotexniiçeske xemzee jabuulga—ede bolbol ynder deede urgasiiji şiidxene. Gadana, malai tezeelde xereglegdexe ybehe tariza jabadalda gol anxaralaa tabixa johotoi.

Ende xelsehen zyilnyydee kolxoozuudtaa busaad, bolşeviig johoor bejelyylxe şuxala.

Zasedaaniin zaal soo.

BK (b) Paartiin istoori yzegşedte tuhalamza

Peterbyyrgske „xydelmerişen angiin syleelelgiin tyløø temeselei sojuuz"

Yngeregşe zuun ziiei 90-eed onuudai ten xyrter Rossiido xydelmerişenei xydeleen bolbol socialiizmtai negedegdeegyi baihan jym. Xydelmerişenei xydeleen tahalduugyi urgahanş ba xeden şine şine raioonuudiiji ezelbeşji, xy elmerişedei temes iinь stixiine, staaçkanuudiinь niutagai uitan ba ekonomiiçeske xaraakterai baihan baigaa.

Zygeer, yşøø 80-onuudta xydelmerişenei xydeleenei urgahanai xyrhøør ba buruunjevroopiin marksiis nuudai vlijaaniaar Rossiido tyryyşiin marksiis krugooguud ba gryyppenyyd bii bolhon jym. Ge eş, edener gansa negen tootoi, xydelmerişedtei barisaaşgyi mete ba ezimdeel kryzoog dotorxi propagaandaaraal xizaarladag baigaa.

Tyryyşiin marksiis organizaaciiud bolbol xydelmerişenei maassova xydeleende serbjoozno vlijaani xyrgeegyi hen. Rossiido marksiizmiiji delgeryylxe talaar jixe xydelmeri jabuulhan, 1883 ondo Şveicaariida anxa baiguulagdahan „Azatai syleelelgiin" gryyppiinş xydelmerişenei xydeleentei barisaanь ton hula baigaa. Tus kryzoogoi xiliin saanahaa elbgeedeg literatyyrenь gansal inteiligeence ba tyryy xydelmeriş dei ultan kryygei dunda taraagdadag hen. „Azatai syleelelgiin" gryyppe xadaa orodoi sociaal-demokraatiiji miil teoritiiçeske ynd helhen ba xydelmerişenei xydeleeniiji ugtuulan tyryyşiin alxam xehen baigaa geze Leeniin bişeehen. Tiixiin xoorondo, bojevoi marksiis paartiiji baiguulxiin tula marksiizmiin angiiji socialis ideinyydeer zebsegiexe şuxala geeşe, uşaranь „sociaal-demokrati bolbol,—Leenini bişeheneer johoor,—socialiizmiiji xydelmerişenei xydeleentei negedxexe jabadal soo baidag".

Leeniin bolbol ene zoriigiiji şiidxexiiji abahan jym. Leeniin bolbol 1893 onoi namar Peterbyyrg jireed, enixei marksiis kryzoogoi tyryyşiinь vestypleeninyyd Leeniniiji peterbyyrgske marksiistnuudai aldarşahan xytelberilegşe bolgoo hen. Leeniin bolbol Maarksiiji abstraaktnaar yzexe jabadalhaa, marksiizmiiji orodoi bodoto baidalda taruulan xereglexe huraxa jabadai tee sociaal-demokraadnuudai anxaraliiji xanduulhan baina. Leeniin bolbol Rossiido kapitalizmiin xygzeltiin onso ilgaa ba orodoi sociaal-demokraaduudai jamar baidal soo deistvelxee baihiinь gynzegilgeer ba praktiiçeskaar yzehen jym.

Marksiizmiiji saaşanь delgeryylxe ba xydelmerişenei xydeleende socialis soznaani oruulxiin tula marksiizmiin ton xoroto daisad bolxo naroodniguudiiji butasxixo şuxala baihan baigaa. „Aradai dryzьj ahar" geeşed jyyn be, tedener sociaal-demokraaduudta eserggygeer jaaza daisaldag be?" (1894 on) gehen øøriingøø knigde soo Leeniin bolbol xereg deeree arada esergyy jabahan, aradai falşşiva „dryzьjaanar" bolxo naroodniguudai nuurgiiji eses kyrterenь butasxohon baina" (BK(b) Paartiin istoori, n. 20) Ene kniige soogoo Leeniin bolbol orodoi mark siistnuudai tyryyşiin programmiiji xygzylhen ba „socialis xydelmerişenei paarti organizovaalxa" zoriigo tabihan jym. (T. I. n. 189)

Leeniin bolbol tere yjede tyryy xydelmerişedtei barisaa øørtee bii bolgoxo. 1895 ondo 20-ood şaxuu marksiis kryzooguudiiji peterbyyrgske „xydelmerişen angiin syleelelgiin tyløø temeselei sojuuzda" negedxexe—„eneegeree Leenin bolbol revolyyciionno marksiis xydelmerişenei paarti baiguulxiin tula beledxehen baina. (BK(b) P-iin istoori, n. 18).

Leenin bolbol peterbyyrgske sojuuzda negedehen kryzooguudai maassa marksiizmiin propagaanda xexe jabadalhaa xydelmerişenei maassada yrgen agitaaca xexe j badalda şilzen oroxiinь, xydelmerişe del yder byxenei xeregei ba eriltenyydte otxlikaada bolzo basxaad, ene ba xydelmerişenei politiiçes our xytelberilexiinь xysedeg baigaa.

Peterbyyrgske „Temeselei sojuuz" bo bol organizaciionno talaa aa marksiis kryzooguudiiji fiabrika ba zavooduudtai xatuu şanga barisaatai bolgoxo, xydelmerişenei staaçkanuudiiji jixe xydelmerişenei iigeereheer tyrgeer orozo şadaxaar ba terteneneliin şanga bolgoxo, xydelmerişenei şanga „ybegedyydei" baixe yrehen boiolgoot baigaa.

„Temeselei sojuuziiji" xytelberilegşe Leeniineer tologoilogdohon marksiistnuudai centraalna gryyppe, „ybegedyydei" geze neretei gryyppe bolbol øøhediingøø dundahaa ceentriiji tomilaza, terenь sojuuzai raioonuuddexi byxii xydelmerişenei negedxehen baigaa. Leenin bolbol Sojuuzai byxii izdaanioonudai redaaktor bolgodohon baigaa. Xytelberilegşe pryyppiin çleengyyd Peterbyyrgiin zarim za im raioonuudta daalgagdahan jym.

„Temeselei sojuuz" bolbol Iigeze Peterbyyrgiin alxabar ji xe jixe zavooduud ba faabrikanuudtai barisaatai bolno baina. 1895 onoi staaçkanuud peterbyyrgske „Temeselei sojuuz" xytelberieer jabuulagdahan ba tiimehee øøhediingøø organizoovannost ba xatuu şanga zoroohoo ilagardag baigaa. Angliiske kapitalist Tornoonai faabrikiin tkaaçuudai zabastoovka xydelmerişenei politiiçeske xytelberilegşe bolgoxo dyyrehen, Laferminn faa rika ba bişe busad pro dprijaatinuud deegyyr staaçkanuud bolbol amzaltatalgaar jabuulagdahan baina.

Caarska Rossiido eneenei urda ton xaragdaagyi staçkiin dolgino debze te 1896 onoi zun baigaa. Ene yjede zuun Peterbyyrgiin 30 mianggan xydelmerişediiji xabaaduulhan peterbyyrgske tekstiilьşçyygyedei tuiliin jixe staaçka bolbol peter byyrgske „Temeselei sojuuzai" deejatelьnostiin rezyltaadiinь bolno. Tus staaçka bolbol øøriingøø yrgen salaisa ba organizoovannost ooroo johon ton jixe yşeeegeer yzegdehen ba marksiistnuudai xytelberilegdehen xydelmerişen angiin xysiin ja mar jixiiji xaruulhan baina „90 eed onuudai xydelmerişenei xydeleen bolbol,—leenin bişee hen,—yrgen politiiçeske şanartai bolhon baina". (T. I. n. 556). Peterbyyrgske „Temeselei Sojuuz" bolbol ...selei tyryyşiin, xoişo gyi xereglelnyyjii xang tyløø ekonomiiçeske temes yzen jabuulagsa caarska usadxaxiin tyløø politiiçe meseltenь şadamaraar dyylhen jym. Leeninei xyri doro peterbyyrgske „xydelmerişen angiin syleelelgiin tyløø temeselei sojuuz" Rossiido tyryyşiinxee socialiizmiiji xydelmerişenei xydeleentei gedelgiiji bejelyylgen gyşe ze exilee hen" (BK(b) P-iin istoori, n. 18).

Ene xydelmeridenь Leeniin garta xursa zebsegiinь yder byriin sobiitida otkca boldog socialis proklamaanuud ba listoovkanuud hon jym. Eli todo, prostoi nyydeer bisegdeh n listoovkanuud ton sloozno dolnuudtanь eli todo, seni temenuudiiji ygedeg, xydeltei şedte medeetei yder toovuunuudiiji xexiinь tula maanuudtaa politiiçeskoo baigaa.

„Listooguudai" glaavn xan xadaa fabriiçna zuramii eldxen xaruuldag bi (Leenin). listooguud xoo...

(Yrgelzeelenь 3-daxi n...)

SJEEZDEDE BELEDXEXE YDERNYYD BOLBOL PROMIIŞLENNOSTЬDO, TRAANSPORT DEERE, XYDØØ AƵAXIIDA, AƵAXIIN BA KYLЬTYYRNE BAIGUULALTIIN BYXII OOBLASTNUUD DEERE YILEDBERIIN ŞINE AMƵALTANUUDAI TYLØØ TEMESELDE AƵALŞAN MAASSIIN XYSENYYDIIJI MOBILIZAACALXA YDERNYYD BOLXO JOHOTOI

(„PRAAVDA")

Marksiizm—Leniniizmiin teooriiiji Gynƶegiigøør şudalxabdi

Janvaariiin 29 ei yder Priigorodno raioonno soveedei xydelmerilegşedei suglaan bolzo, paartiiin XVIII sjeezdiin neegdexe tuxai medeeselii nyxer Xaltuujevhaa sonosozo, tuilai jixeer bajasahan baina.

Suglaanda yge xelegşed xalaa BK(b)P iin XVII sjeezdehee xoişo, manai socialiis oron dotor aguu jixe amƶaltanuudai tuilagdahanai ba paartiiin XVIII sjeezde bolbol ton jixe is orliiçeske udxaşanartai baihan tuxai xelebed.

—Bidener xadaa XVIII sjee dii i xydelmeriiin erxim pokazaat Ibtaigaar ugtaxabdi, xydel erileeşe byxen xadaa BK(b)P iin istoorii i gynƶegiigøør şu lalza, marksiizm leniniizmiin teooriiiji bejee zebseglexe geƶe rezo liyyce soogoo zaahan baina

BK (b) P-iin XVIII sjeezdiiji şine amƶaltanuudaar ugtaxabdi

Jaruuna

Janvaariiin 29-nei yder, aimagai ceentrei klyyb soo komsomoolьcuud ba aktiivuudai, BK (b) P-iin CK-ei pleenymei togtoomzoor 1939 onoi maartiin 10-nai yder BK (b) P-iin XVIII eelzeete sjeezdiin neegdexe tuxai medeeselde zoriuulhan miitinge bolbo. Miitinge deere xamta 200 garan xyn suglaba.

Miiting deere komsomoolo aikoomoi sekretaarь nyxer Saxijaanov yge xelexe zuuraa BK (b) P-iin XVIII eelzeete sjeezdiin beleg bolgon komsoomolьsko orgaanizaaciingaa xydelm riiji hainaar tabixa, BK (b) P-iin paartiiin istooriiji gynzegiigøør şudalxiiji byxii kom somoolьcuudaa uriaalba.

Komsomoolec nyx. Vaançikov xadaa sjeezdede beleg bolgozo GTO, PVXO-oi noormonuudiiji ygexe ba BK (b) P-iin istooriiin I ba II-doxi glavaaji yzexeb geƶe ujalga ababa. Myn komsomoolьcuud nyxed, Maarkov, Maaslova, Paavlov gegşed xadaa BK (b) istooriiji gynzegiigøør yzexe ba BK (b) P-iin kandidaadta oroxobdi geƶe ujalga abahan bainad.

**

Aimagai byxii organizaacanuudaar miitingnyyd bolhon baina.

Miiting deere yge xelegşed bolbol BK (b) P-iin XVIII eelzeete sjeezdiiji amƶaltaar ugtaxabdi geƶe konkreet e ujalganuudiiji aban d Żişeelxede, raipotrebsojuuzai xydelmerilegşed bolbol sjeezdiin neegdexe yder xyrter dibetoorsk yriiji usadxaxa ba aimag soxi xudaldaanai xydelmeriiji haizaruulxabdi geƶe ujalga abaa.

Gadana, gyrenei baankiin xydelmerilegşed xadaa Marksiizm-Leniniizmiiji gynzegiigøør şudalxaxa, aƶalai disciplimiiji izşeete hainaar tabixabdi geƶe ujalga abhan baina.

N. Żamsuujev.

Xori

Janvaariiin 28-ai yder, aimagai ceentr deere, socialiis kylьtyyriin baişan soo partiiina, komsomoolьsko ba soveed aktiivuudai suglaan bolzo BK (b) P-iin CK-ei pleenymei togtoomzoor 1939 onoi maartiin 10-nai yder BK (b) P-iin XVIII eelzeete sjeezdiin zarlagdahan tuxai medeeseliiji BK (b) P-iin aimkoomoi sekretaarь nyxer Demeentьjevhee sonosbo.

Ene suglaan deere nyxed Peetinov (Aimgyisedkoomoi tyryylegşe), Proozov (lespromxoozoi direektor) ba bişed yge xelexeдee, ali byxii xydelmereee hainaar tabiza, sjeezdiiji amƶaltaar ugtaxabdi geƶe xelebhen bainad. Gadana, kolxoozuudaar xynyydiiji komanuirovaalza maassova xydelmeriiji yrgenøør jabuulxa ba socialiis sorevnovaaniiji yrgenøør delgeryylxe geƶe togtoomzo abaa.

D. ŻAMSUUJEV.

Zede

Janvaariiin 10-nai yder, Zediin aimagai ceentrte, BK (b) P-iin XVIII eelƶe te sjeezdiin zarlalga tuxai medeeselde zoriuulhan miiting bolbo. Miitingiji BK (b) P-iin aikoomoi sekretaarь nyx. Zimiin neexe zuuraa, politiiçeske maassova xydelmeriiji yrgenøør jabuulxa ba socialiis sorevnovaaniiji kolxooz ba organizaaca byxende yrgenøør delgeryylze, BK (b) P-iin XVIII eelzeete sjeezdiiji aƶal ba kylьtyyrei talaar amƶaltataigaar ugtaxiiji uriaalba.

Miitinge deere xamta 70 garan xyn yge suglaza 10 şaxuu xyn yge xelehen baina.

C. ŻIMBEEJEV.

Sjeezdiiji amƶaltanuudaar ugtaxa

Ulaan-Yd in uhan zamai traansportiin zavoodainь kollektiv xadaa janvaariiin 29-ei yder zavoodoigoo kollektiivei miiting deere xamtarza, Leeninske-Staalinska paartiiin arbanaimadugaar eelzeete sjeez iin zarlagdahan tuxai BK (b) P iin CK-ei medeeseliiji sonosbo.

Tus sjeezdiin zarlagdahan tuxai medeeseli ji, myn zavoodoi ypravlieeniiin di eektorei orologşo nyx. Baagin va gegşe unşaba. Manai paartiiin ba socialiizmiin ilahan aguu haixan exe oronoi azabaidaldanь bolxojoo baihan, ene jixe sobitii ji, miiting deere suglaragşad xadaa bajarliin nerjeme aliga taşalgaar temdeglebe.

Tere zavoodoi modo bolbosoruulxa ceexi n naçaalьnig nyx. Boorzov xelene:

—Aguu jixe sjeezdiiji amƶaltanuudaar ugtaja... Bid, ceexiingee negeegeer kvaartalai yiledberiin programmiiji bolzorhoonь urda, ylyyiseлen dyyrgexebdi.

Tereenei hyyleer şirem şudxaxa ceexiin naçaalьnig—BK (b) P-iin çleen nyx. Mogileevcev yge xelee:

—Manai B (b) P-iin arbanaimadugaar eelzeete s eezdenь bolxoнь. Eneeniiji socialiis orolongoo byxii azalşad ai xamta xamgyi jixe bajaraar ba yiledberiiin urgaltaar ugtaxabdi. Manai ceex bolbol negedegeer kvaartalaigaa yiledberi in plaaniiji bolzorhoonь urda ylyybşelen dyyrgexe zuuraa erxim soortiin cetaalьnuudiiji şudxan gargaxa baina.

Komsomoolьcuud ba zaluuşuudai brigaadai brigadii, uhan zamai traans ortiin soloto staxanovec nyx. Kozinkiind yge xelebe:

—Aguu jixe sjeezdiiji yiledberiin amƶaltanuudaar ugtaxiin tula, brigaadaigaa yiledberiii kvaartalьna programmiiji 200 proceenthoo dooşo bişe dyyrgexiin socialis uja ga abнam.

Xeden olon nyxedyyd yge xelebed.

Cedeпov.

Otliiçnoor xydelmerilxebdi

Ulaan-Ydiin PVZ-oi kompresserne staanciin kollektiv xadaa BK (b) P-iin arbanaimadugaar sjeezdiin zarlagdahan tuxai CK-ei medeeseliiji sonosxiin tula, janvaariiin 29-ei yder kollektiivoigoo miiting deere suglaraba.

—BK (b) P-iin CK-ei pleenymei togtoomzoor, 1939 onoi maartiin 10-nai yder BK (b) P-iin XVIII eelzeete sjeezd neegdexeer zarlagdaba gehen CK-ei medeesel abtaba geƶe nyx. Gureelovoi xelexede, miiting deere xamtaragşad xadaa aliga ta şalgaar ugtaba

Nelieed olon nyxedyyd yge xeleƶe, konkreetne socialiis ujalganuudiiji ab an baina Tere kompreesserne staanciin maşinist nyx. Doo kov bolbol avaarigyigøør xydelmeriixe, oboruudovanijaa otliiçnoor xydelgexe g m. socialis ujalganuudiiji abaa. Bişeşji nyxedyyd bolbol ene meteşeлen ujalganuudiiji aban baina.

—Aguu jixe arbanaimadugaar sjeezdiin zarlagdaniiji bajartaigaar ugtanabdi. Oboruudovanijaa otliiçnoor xydelgeƶe avaariigyigøør xydelmerilxe jabadaliiji xangaxabdi—geƶe reƶoliyyce soogoo xel be.

Gureelov

„Leenin geƶe istooriko-revoliucioonno fiiilьmiiji Mosfiiльm" gargaƶa baina. Ene „Leenin Oktiaabrьdu kinoogoi yigelƶglel ZURAG DEERE: Fiilьmiin kaadr Leenin basaganaar

(TASS-iin fotoxroonikoo

Ime jixe zoltoidoo omogorxonob

Ygeitei ailai bylede tyrøø hem. Arba garan nahatai jabaxadam mini aba nyggehen baigaa. Ynşen xenƶe bolhon namda, zoboxo bo tulixa jabadaliiji yzexe sag tiixede jirehen baigaa. Jyyb gexede. niutagai kulaaguudai ynlee naaxiiaa exileed, ybshe sab, axa xyrter aƶal xydelmeri xeƶe, ezii ba byinereigøø ami xooloiji teƶeexe jabaa belıb. Tere nahanaigaa, tere yjingøø zobohon, tulihan jadarai tuxai olonşji zyiløør temdeg eƶe jyy xexeb. Tere sagta ygeitei xynei paidal ulmei baiğaa.

Soveed zasag togtohonoi ba seloodo kolxoozoi baigu ula tiin organizovaalag anan i rezyltaadta, kolxoozoi socialiis baiguulaltada øøril gøø xyse şadaniji ygexe zol xubi namda tudaa jirehen baina. Eneeniiji gerşelxe xedexen zyil temdeglexeın. Bi bolbol 1930 ondo kolxoozoi çleen bolzo oroo hem. Kolxoozoi çleen bolzo orohon tyryyşiin yderhøø exilƶe gurban zilei turşo soo polivoodçeske brigaadiin ahmyxii xydelmeriiyydte jabadag baigaab. Tere yjede—1933 ondo, manai kolxoozoi xoni, jamaanda xamuu ybeşen delgerƶe, tyl abdaggyi, tyl abxanaa gadana, yxeƶe, xorozo baihan baidag.

Manai kolxoozoi pravleeni bolbol xoni, jamaandaa buunan xamuu ybeşeniiji aahaa ygei xexe zoriigo urdaa tabiƶa, terenei aƶalda kolxoozoi erxim xynyydiiji tabihan baina. Bişji teƶe erxiinyydei negeniınь bolhon baihab. Negete, xexe jabanan xydelmerinøøm bolhuulza xojor ƶilde tyl ygøøgyi, xamuu ybeşende barluuişanan 40 tuxai xoni minii daabarida ygezerxibe geeşei daa. Ygøø ime xoni diiji ygexetelgøø xamta, tere ƶilde (1933 ondo) 21 tolgoi xuriga abxa plaan ygelsehen jym. Nege ƶilde xydelmerleed baixadaa negeş tolgoi xoni yxyyiengyi, xamuu ybeşeniiь xysed edegeegeed, 33 tolgoi xuriga abza mal bolgood, kolxoozodoo tuşaagaa hem.

Xonidoo argalaad, xysed edegeegeed tuermede tuşaaxalaım xamta, myn xamuu ybeşıtei 50 tuxai jamaadiiji xaruunai geƶe, namda, daigan ygehen baina. Jamaadaşji garzagyi edegeeƶe şadaa hem. Teed, jamaa xaruulxaa xydelmeride miyn ø xyrter—taban zil xydelmerilegbainab. Kolxoozoi gargaşada gargahantaigaar tooloxo bolooho a to tomsoggyi olon bolood, ydøø jym baixa. Gansaxan yngeregşe 1938 ondo jamaa ysxeğeriexe gyrenei plaaniiji 272 proceent gyiseuxøøb.

Xamuu ybeşeniiji xalşan geƶe argaanan ba xoni, jamaaji jabaza ysxedeg oobed tuxaigaa ysøøxen ygøør temdeglexe duramni xyrene. Xoni, jamaa xaruulxa geƶe negen ta beje deeree daaƶa abaad baixadaa xamagai tyryy terenei xyuetmeride serbjooznoor xanuadag, hain teƶeel ba uulaan bairaar xangaxiin tyløø øørøø yder, hynigyi oroldodog baigaab. Ilangajaa xamuu ybeşeniiь argalxa talaar imagtale veternaarna-zootexniiçeske zaabariiji narin saxiiag, xamuu edegeexe meditkaamintnuujaar veternaarai zaabariin johoor sag sagtaib ugaadag baigaab. Igeƶe oroldood baib i xamuu ybeşen udangyi edegedeg jym baigaa.

Myn, xoni jamaanaigaa ybeşen baixa yjede ton haixan—nain şimetei ybeie ediyyldeg (ybelei sagta) muu tylege şydeiengyyd ba ton xynd ybeşenteiiyydiinь ilgaza ovioos meiin şimete teƶeel ediyyldeg, byxii xoni jamaandaa yder byri oaga xuƶar (marsa) xen n xyiten bylьmer una gedeg baigaab. Ybelei yje e xerşji elbeg teƶeelte bilgaa haanь, yder byxende xoriuodo xaagaad baiƶa bolxogyi yder byri 5-6 çaas xaa byreende gargaƶa, duulxa jabajai ton şuxala baina. Hain aduulgada jabaxadaa xoni, jamaan geeşe gaixaltai hergedeg, ƶ gøørgyi ngelig boldog—targaldag baina. Negen ta xoni jamaan argan baixadaa ƶildee xojor daxin tyreƶe, ydexe ba yrƶexenь damƶaggyi. Bi bolbol eneeniiee xoişo xaruuh iƶa bijaa jamaadaa ƶil byxende xojor daxin tyrxe xysed oopedtoi boloob. Xojor daxin tyryylƶeşji şadaxab.

Ilg ƶe aƶil ge şiiji xyndeldeg, xydelmeridøø haiaar jabanaigaa reƶyltaadta kolxoozoigoo pravleeniiaa 25 daxin şagnal (eneen soo 1 yxer, 1 xoni 2 jamaa ba bişe ynete ƶyilnyyd) abnan bainab.

Aƶal geeşe gansaxan le manai socialis exe oronoi aƶalşadta xyndeiei geƶe, bi hain medeneb. Ynen sexeer ba hainaar xydelmeri xeed baixada, hain aƶabaidalda oruulxa baina. Myngøø bi xadaa xysed zaaitoçno ba kylьtyyrne baidaltai kolxoozoig bolƶo şadaab.

Gadana, Burgaltain hunguuliin ookrugai hungagşad bolbol namda heliegyi jixe naidabariaa ygeƶe, BMASSR-ei Verxoovno Soveedei deputaad bolgon debzjylhen baina. Ene naidabariin hungagşadaigaa urda ynen ba sexeer xaruulxa ujalgataib. Xariuulzaşji şadaxab

1938 on bolbol minii nahanaa ogto martagdaşagyi on bolno. Uşar jyb geeşe, aƶalşa hungagşadai naiabariaar deputaad bolon debzyylegdehen ba øøriingøø xydelmeride urda ygedøøg i ƶaita tuilahan bainab. Ime jixe zoltoi jabahandaa omogorxonob.

Je.N. NAIDAANOVA—BMASSR-ei Verxoovno Soveedei deputaad, Ƶediin aimagai Engelьsei neremƶete kolxoozoi xoniişon.

Yrgelƶelel

lai ysloviiin xynei baixa argagyiiinь, eƶed ba maasternuudai ouraaraa boldogiinь işgedeg xydelmerilegşedei temesexiiji uridag eriltenyydiinь tabigdadag baihan jym. Olriin ƶişeenyyd, oilgomƶatai ygenyyd bolbol „zavoodçiguudş, poliicaş, byxii gyrenei zasagş—ene bygeıe xamta ba bygedeeree manda esergyy" geƶe xydelmerişed e ynenşyylen oilguuldag baigaa. Ime agitaaca bolbol xydelmerişedei manain soznaaniiji hereedeg ba socialiizmiin ideiji delgeryylxiin exiniinь boldog hen. Ene literatyyriin amƶalta ton jixe hen. Listoovkanuud bolbol bogonixon bolzor soo peterbyyrgiin xyde merişedei simpaatiiji eƶelen abahan ba staaçkiin temeseliiji organizovaalxa ton şuxala, xysenıınь bolhon jym. Leenin bolbol tyryyşiin listoog bişee hen. Eneeniiji Leenin øørøø garaaraa peçaat a yƶegøør dyrben ekzemplaar biseed, Semiaannikovska zavooo soo taraan xajaxiiji Baabyşkinda daalgaa hen. Xojoriinь administraaciin garta orozo, xojoriijinь xydelmerişed abaad, tedenei garnuudaar zaihan jym. Tiixede ene bolbol ton jixe amƶalta geƶe toologdohon baigaa.

Xarin udangyi xebielei teexnika ba listooguudiiji taraaxa jabadaliinь jixeer zaharƶa, bahal Leenineer bişegdehen 1896 onoi mai hariin listooginь xojor miangan ekzempliaaraar 40 zavooduud deegyr taraagdahan jym. Tiixede „praviiteiьstvenne veestnig" soo 1896 onoi peterbyyrgske staaçkiin yjede „2› eldeb udxatai dooguur dalda taragdaxaa listoog udiiji xeblegdehen" social-demokraaduudai neejatelьnostь tuxai, „xortosedxiitei liiçnostinyyd" tuxai gehen medeesel bii boloo hen.

Peterbyyrgske „Xydelmerişen angiin syløøleigiin tyløø temeselei sojuuzai" listoovkanuu i ba broşuuranuud bolbol xydelmerişedei maassai politiiçeske heremƶede ton jixe roubtoi bai han jym. Leenin bolbol 18 6 onoi nyyleer tyrmede baixadaa „Caarska praviitelьstvoda" genen listoovka soogoo, gansai ekonomiiçeske jauuu tuxai bişe, xariin orodoi gradzannuudai erxegyiş ba praviitelьstviin zeriigeer dorangaa bold g jabadaliiji xeleдeg listoogoudiiji xydelmerişedei xaişan gere unşadag ba bullaaldan aadag baıiinь bişehen jum. Orodoi xyxii bodoto baidaltınь bişeeд xydelmerişedte xaruulna: „Ødenei laabriknanuudai dailaldaxa jabadaliinь xadaa—Leenin bişehen,—praviitelьstvotoi zaliaşagyi dailaldaxa jabadal bolxo jogyoi. Socialistnuudta xadaa eneeniiji batalan xeleƶe, listooguudaa toliiohon la yløø".

Leenin bolbol maassada Sojuuzai vlijaaniiji şangadxaxiin ba eneenei organizaaciionno ba teemexaniin tula „xydelmerişenei xereg" geƶe socialis gazeediiji gargaxiiji exilnen jym. Leeninee gaƶeediin tyryyşiin noomeriinь xeblelde beledxeed baitaranь, 1895 onoi dekaabrьiiinь 9-de Leenin ba bişe busad „ybe gedyydiiji arestovaalxa yjedenь gazeediin byxii materiaal poliiciin garta orşohon jym. Tiimenee, ene xerbee endyyreelynaamnai, 90-eed onu dai orodoi social-demokraaduudai „tyryyşiin ooped" bolol—„jyy xexeb" geƶe øørlingøø genialь na kniige soo Leenin bişee hen, niutagai uitan bişe, ilangajaa „ekonomiiçeske" xaraaıterai bişe, xarin staaçkiin temeseliiji samoderƶaavida esergyy revoli cioonno xydeloentei negedexiiji ba reagcioonno mrakobeesiin politikoor darlagda şadiiji bygeniinь social-demokraatiiji demdexe ja adalda ara xyjixiiji xysenen gazeed bolhon jym. (Leenin, t. IV n. 385).

Politiiçeske agitaaciin ba social-demokratiiçeske kryƶoguudiiji peterby rgske „Temeselei sojuuzai" toiruulan negedxexe genen oorgan, socialiizmiin agua jixe idenyydei propagandiin oorgan geƶe nahaaralagdaxan leeninske tyryyşiin gazeed bolbol policiin soxiiltonuudnaa maltaraza jadahan baigaa. Gebeş, 6 zil bolood leeninske „Iiskrenee" revoliycioon tyløø temeselei dylen anadag bolod hen.

Peterbyyrgske „Temeselei sojuuzai" kryƶooguud soo x delmerişednee tyryyşiin prolessioonaalnuud — revoliycioneernyyd urgan garahan jum.

Leenin bolbol ene zilnyydte gaixaltai sesen proletariinuudai gryyppe bejeeree xymuyyzyylƶe, edenerte revoliycioonno teooriiji şudalxiinь tuhalda hen. Leeninei xyteleriledeg kryzooguudai negen soonь zurgaan xydelmerişed zaniaanaadca boldog baigaa.

Leektor bolbol zaniaatijaa jabuulxadaa „olonxiidool manai arsaxa gy, ali şpoor gargaxa duniji duudaxiiji zydxedeg ba,—kr zoogtonь xabaadaşa Baaşyyşkin xadaa øøringøø duraszaxaad soo bişee nen,—tiiƶeƶe xyxiløøgøød negeniinь nygøødeløø ene asuudalda øøringøø toşçka zreeniin spravedlivostiiji batlaltan xaraxilnь boldog hen. Ene leekceny d bolbol maniiji bejee daandi xydelmeride, materiaal uudalan olxo jabadalda hurgaa nen." 1895 ondo Leeniniiji areştovaalnan xydelmerişed Leeninei hurgaal Baa aşkiin bolbol ton gansaaraa „Socialist ba politiiçeske prestyypniiig geeşed jyn ør gexe tyryyşiin listoovka bişenen jym.

„Axanar dyyner nyxedyyd, øøringøø xyteleriedeg ton dornolaanaa xaraxaнь jamar xynde geeşeb,—Baabyyşkin bolbol tyryy xydelmerişed nen. Olonxiinai xadaa socialiizm geeşe jyyb geƶe oilgomzonьgyi baihan. Baabyşkin olgolbol socialistnu d geeşe xed ee, edener jynde tuxai kaantnu a ba praviitelьstvotoi temeselexiiji orinan geƶe xydelmerişed tyryyşiin xeledeg baigaa.

Xydelmerişedei dundahaa xydeloonii xyteleriegøø tekuşiiji bolgo bolbol peterbyyrgske „temeselei sojuuzai" zilnyydte socialiizmiiji xydelmerişenei xydeløøntei negedxexiin tula Leeninei exilnen xydelmerişen ba „Socialist ba politiiçeske..." (Gagza)

Xeden arbaad xydelmerişed bolbol øøhedøø socialis propagandiin ba agitaaca jabuulradag, gooroduudaar taran oşodag, tende peterbyyrgske „Temeselei sojuuzai" zişeegeer organizaacanuudiiji baiguulda baigaa.

90-eed onuudai ten bagaar Zakavkaazida marksiis organizaacanuud oli bolhon baina. Nyxed Staalin, Keckoveeli ba Cylykiidze gegşed Tiiliste ton jixe revoliycioonno xydelmeri jabuulnan jym. 1894 ondo Moskvaada „Xydelmerişenei sojuuz" bii bolzo nen. Doon deerexi Rostoovto, Jekaterinoslaavta, Kiijevte, Oreexove-Zyyjevte ba bişe goroduudta social-demokraadai organizaacanuud baiguulagdanan baina.

Paartiiji baiguulxiin tyløøLeeninei xydelmeri tede zilnyydte xadaa opportyuistnuudai esergyy jabadaltai dairaldanan jym. Leenin bolbol ene yjede gansal naroodniguudai işe, xarin „rebentь jabagşadiin orodoi marksistnuudai zergede tyryyşiin opportyuniisgyy ppe bolhon, urgan bagadaa ekonomiiistnuud gan xairaggyi temesenen jym. „Temeselei Sojuuzai" zarim xabaadaşadiinь bolbol xydelmerişedei gansai ekonomiiçeske temeselxeer xizaarlaxiinь xysenen ba socialiizmiin idei ba politiiçeske temeseliiji gedxe hede haad xenen baina. Baabyyşkinai listoovka bolbol politiiçeske teeme deere bişegdehen dai zyyheл arsaxa jabadaltai şaranan jym. Edener bolbol tiixedeg xyteloeri ba disciplinin centralizaacada sergyy temseeenen. Leenin bolbol „Kommunuunistaa ideexi „zyynei" xyygedei ybeşen" geƶe øøringøø kniige soo opportyunistnuudai proletaarska paartiiin baigu laigiin organizaacaonno printcep, ydte tyryyşiin xarşalan orolgo 1895 ondo, formaalьna paartiiin yşøø ygei baixada, xarin Piiterte centraalьna gryyppiin togtozo exilnen ba raioonno gryyppenyyd xyteloeriiji bejen deere abaxa jonotoi bolhon" yjede bolzo nen geƶe hanuulna. (T. XXV, n. 190).

Leenin bolbol peterbyyrgske „Temeselei sojuuzai" revoliycioonno oopediiji tyşeƶe paartiiji baiguulxiin tyløø zoriingoi şanga xydelmeri jabuulnan ba markasiis kryzooguud ba sojuuzuudiiji negedxexe jabadalda naad xedeg „ekonomiistnuudta" xatuu şanga soxilto ygenen baina.

„Peterbyyrgske xydelmerişen angiin syløøleigiin tyløø temeselei sojuuzai" udxaşanar jyy baigaab geƶe, tede xadaa Leeninei negedxeлei xydeleente tyşehen, revoliycioonno paartiin tyryyşiin serbjoozno zaaruul yjenь baihan jym". (BK(b) P-iin itoori).

E. Le.bƶoon.

TASS-iin MEDEESEL

Zagahabarilgiin xelseenyyd tuşaa

Zagahabarilgiin xelseenyyd tuşaa, TASS bolbol, hyylei xeden nedeelinyydei torşo soo, gadaada xeregyydei Aradai Komissaar nyx. Litviinov ba japoonsko posool gospodiiin Toogo gegşed nootonuudiiji ba memoraandymyydiiji andaldahan baina geze medeesexe argatai baina. Ene dokymeentnyydiiji andaldaxa gol şaltagaanuudanь xadaa ene onoi maartiin 15-nai yder, Daalьriibiin sonosxohon toorgonuud bolhon baina.

Өөriingөө nootonuud ba memoraandymyyd soo japoonsko posool bolbol zagahabarilgada beledxexe yjiin exilheniiji medeesen temdeglexe zuuraa, xojor praviitelьstviin xoorondo xelseenyydei xegdeheer baitar toorgo sonosxoxo jabadal xadaa buruu geze olono. Gospodiiin posool bolbol soveed praviitelьstvo xadaa өөrөө gan-aaraa medeed toorgo sonosxoxo erxegyi baina, toorgo xadaa zagahabarilgiin erxenyydiiji өөdegyi bolgozo, japoontonoi ede erxenyydiiji ebdene geeşe geze toolono. Gospodiiin posool bolbol xeden toonoi uçaastoguudiiji japoonsko eksploataacahaa gargaxa gehen soveed praviitelьstviin xaraalamzliiji arsahaar. Japoonsko posooloi hanaaşaar xadaa, baigaa baidaliiji xubilgaxa ba „stabilizaaciiji" ebdexe jabadalnuud xadaa „japoonsko aradai tusagaar istoriiçeske mederelde soxilto bolxo baina". Uçaastoguudiiji gargalga bolbol zakoonno bişe jabuulga bolxo ba portsmyytske doogovorto xarşa bolxo baina. Strategiiçeske hanal bodoloor uçaastoguudiiji gargaxadaa, soveed praviitelьstvo bolbol jamarş xelseenhee strategiiçeske hanal bodoloi garx gyi baihaar baitar, ekonomiiçeske asuudaliiji politiiçeske asuudal bolgono. Japoonsko praviitelьstvo bolbol adalixan toonoi ondoo ba adali uçaastoguudiiji ygexe baigaa haanь, „stabilizaaciiji" bailgaxiin tulada, tede uçaastoguudiiji gargaxa jabadal zybşөөrexe baina. Eneenei urda tee boldog aman xelseenyydei yjede xeden udaa xelehen argymentaacanuudaa daxin dabtaxa zuuraa, japoonsko posool bolbol eneen deerehee konfliktnyyd ba xoişolonguud garza bolxo baina geze daxin zaaba.

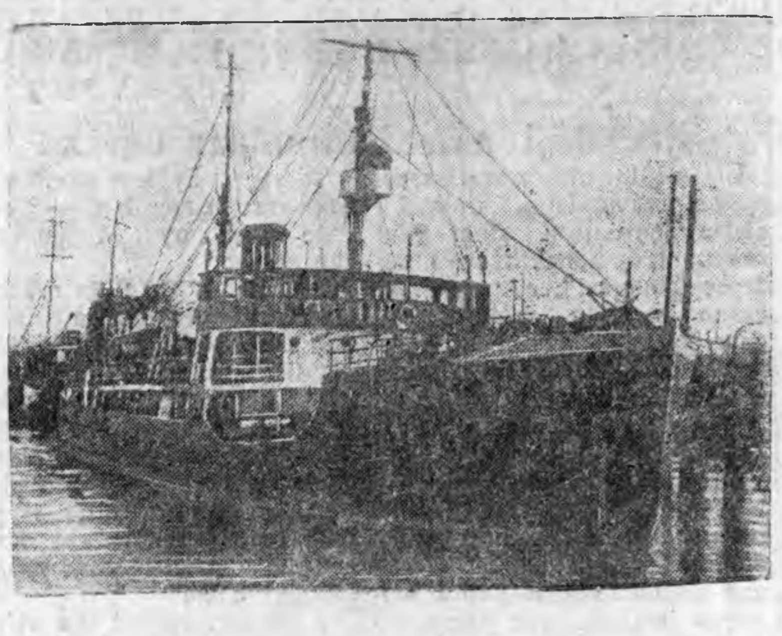
Narkomindeelei xariuugai nootonuud ba memoraandymyyd soo gospodiiin japoonsko posooloi argymentaacanuudai bolzo bolosogyi baihaniinь ba japoonsko erilteny ydei ynoehegyi baihaniinь zaagdaxa zuuraa, myn iime uşarnuud temdeglegdene:

Japoonsko riibopromiilşlenniigyyd bolbol toorgiiji sag soonь sonosxoxo jabadalda xodo jixel duratai baidag baigaa, jyyb gexede, ene xadaa zagahabarilgiin sezoondo byri hainaar beledxexe argiiji tedende olgodog baina. Xelseenyydei yrgelzelze baihan jabadal bolbol, şine xelseenyydei yndehe huuri xadaa gansal toorgonuudhaa uçaastoguudiiji ygeze bolxo jabadal bolno geze soveed praviitelьstviin ton erideer medyylhen deerehee, soveed praviitelьstviin jabuulgiin syleeji baaxanaarşji xizaarlanagyi. Soveedei erjede ba soveedei territooriaalьna uhanuudta baihan ba SSSR-ei ymse bolxo, zagahabarilgiin uçaastoguudta toorgo sonosxohon jabadal xadaa soveed praviitelьstviin nege taliin aakt bolxohoo bişe ondoo jyyme baixa argagyi, ene xadaa soveed gyrenei syveerenne erxenyydte xabaadaxa baina. Gospodiiin posooi şingi, yni bolzoroo yngerşehen konveencenyyd ba xelseenyyd tuşaa xeleltegyi baina, x e r b e e, portsmyytske doogovor tuşaa xelexe gexede, eneenei gol xubinь japoonoor ebdegdehen baina, tiigeedşji tereen soo toorgiiji arsan buruuşaahan jyymen ygei. Ene doogovor bolbol soveed uçaastoguudiiji japoontonoi pretendovaalxa erxiiji olgonogyi. Portsmyytske doogovoroi xysendөө baixada, japoonton bolbol oroidoo 100 garan uçaastogiiji aşaglaza baigaa, teed mynөө tedener bolbol toorgo deere 300 garan uçaastoguudiiji abxa argatai baina. Japoontondo ygtehen uçaastog tedeende mynxedөө baixa baina, ene gazarnuud xadaa tedeenhee gansal andaldaagaar gederge abtaza bolxo gehen jyyme xaanaşji ygei. Soveed praviitelьstviin jabuulgiin zakoonno gy, ali zakooonno bişe baihan tuşaa posooloi zaalga xadaa Soveed Sojuuzai jamarşji orşombaidalda yndehe ba zybtyylxe arga olxogyi, xoohon batalalga geeşe. Soveed gyrenei ymse bolxo uçaastoguud tuxai xelsegdeze baina, edeeniiji soveed praviitelьstvo gansaaraa medexe, japoonton xadaa xelsegdehen xelseegeer gy, ali arendaatorai erxiin johoor ede uçaastoguudiiji aşaglan xeregleze şadaxa baina geze japoontonoi oilgoxonь şuxala. Hyylei zilnyydte baigaa polozeeni ba xojor gyrenei xoorondo xelsegdehen xelseegeer baiguulagdahan praaktikiiji yrgelzelyylxe gy, ali xubilgaxa jabadal soveed praviitelьstviin durazorighoo duldiidaxa baina. Japoonsko uçaastoguudai tooji ysөөryylhen deerehee „japoonsko aradai istoriiçeske mederel" geze nerelegdedegte serьjoozno soxiltiin bolxo baihan tuxai xerbee xeleze bolxo baigaa haanь, ene mederelde soveed praviitelьstvo jamarşji ujalgagyi baina. Soveed praviitelьstvo bolbol zagahabarilgiin asuudaliiji politiiçeske probleeme bolgoxoo oroi dooşji oroldonogyi, gebeş ene xadaa „soveed praviitelьstvo bolbol SSSR tuşaa japoonsko praviitelьstviin poliitikiiji ba ene poliitikiin zorilgo tuxai tereenei oficiaalьna tyleөlegşedei pybliiçne medyylgenyydiiji tooxogyi ba өөriingөө gyrenei erjenyyd ba xilenyydiiji saxixa şuxala xemzeenyydiiji abxagyi johotoi gehen udxatai bişe. Oboroono tuxai oroldolgo xadaa busa gyrenyydtei xehen jamar negen konveence gy, ali xelseenhee garxagyi baina, ene xadaa soveed praviitelьstviin jesteestvenne, arsaltagyi ba zailaşagyi erxenь geeşe". (Gadaada xeregyydei Arkomaadai ene hariin 10-nai yderei memoraandym) Soveed praviitelьstvo bolbol tereenei ujalganuudhaa duldiidan garxagyi eriltenyydiiji tereende toxoxonь bolosogyi xereg geeşe geze toolono. „SSSR tuşaa japoonsko praviitelьstviin poliitiko bolbol soveed praviitelьstviin formaalьna ujalganuudhaa gaduur jyymiiji soveed praviitelьstvohoo erixe moraalьnaşji, politiiçeskeşji yndehe tereende olgonogyi". (G.X.A.K. ene hariin 21-nei yderei memoraandym). „Toorgo deerehee uçaastoguudiiji aarendaar abxa arga japoontondo olgolgo xadaa portsmyytske doogovoroi ujalgiiji xysed dyyrgene. Sonosxogdohon toorgonuudta japoonsko riibopromiişlennigyydei xabaadalga xadaa tedeenei intereesyydiiji byri ylyy gartar xangaza şadaxa, xerbee toorgodo xabaadaxahaa arsaa haanь, tereenhee garhan byxii xoişolonguudtaigaaraa tedeende jixe xoxidol bolxo baina". (Ene hariin 21-ei yderei memoraandym). „Gospodiiin japoonsko posooloi daldaar xeledeg ba japoonsko xebleleer byri elieer xelegdedeg zanaltanuud xadaa oroidooş dostoino bişe, jyredөө jyynş boloo haa, ede zanaltanuud xadaa japoonsko riiboprcmiişlennigyydte jamarş tuha bolxogyi ba soveed praviitelьstviin ton zyb poziicodo jamarş vlijaani bolxogyi baina." (Ene hariin 21-nei yderei memoraandym).

Hyylei medeeselnyydhee

● Leeningraadai gyrenei instityyd bolbol lesoximiiçeske promiişlennostiin projektiirovanida kaanske ba balaxniinske drevesnoi politei zavoodnuudai texniiçeske projeektiiji oruulhan baina. Ede piiltyyd bolbol proobko kaafelь ba cemeentne şlykatyyrke helgeze şadaxa baina.

● Centraalьna Vojeenne-istoriiçeske arxiivei baiguulagdahaar 120 zil bolhonoi oi ene zilde gyisexe baina. Ende, 1488 onhoo xoişo aguu jixe Oktiaabrьska socialiis revoliyyce xyrterxi yje sagai baidaliiji xaruulhan, gurban millioonhoo deeşe xeregyyd xadagalagdaza baina.

„Kraasno Sormoovo" Zavoodto „Sergoo Ordzonikiidze" geze ledokool barigdaa. Ene şine koraablь xadaa xysete byksiroovşçig, uhanda unaxaa jabaa koraablinuudiiji abaragşa ba protivopozaarna syydniin yyrgiiji dyyrgeze şadaxa baina.
ZURAG DEERE: Ledokool „Sergoo Ordzonikiidze"
(TASS-iin fotoxrooniko)

SOVEED SOJUUZ DOTOR

(TASS iin medeeselnyydhee)

● Gyrenei politiiçeske literatuuriin izdaatelьstvo (Moskvaa) bolbol BK(b)P-iin istooriiin talaar nagliaadna posoobinuudai alьboomoi arbanegedexi viipyske xeblehen baina. Şine alьboom bolbol „BK(b)P-iin istooriiin xuriaangii kyyrsetei" xysed zoxilduulza gargagdahan baina.

● Yzbekistaanai kolxoozuudai myngen doxood bolbol 1937 onoixitoi zişeeleed yz bel, 100 miangan tyxerig jixe bolhon baina. Yngeregşe zilde 465 kolxoozuud millioonno doxoodunudiiji abhan baina. Staxaanovec Tyrgynbaajev Akyybovei bylener (Izbaskeenske raioonoi, Bydionniin neremzete kolxooz) azalta yderteө 46 miangan tyxerig abaa.

● Byxesojuuzna radiookomiteedei brigaada Ulaan-Aarmiiin ba Uhan-Seregei Floodoi 20-xi oido zoriuulhan, radioofiilьme Sevastoopolьdo bişeze abhan baina. Fiilьme bolbol çernomoorsko floodoi bojevoi byydni tuxai, tedenei komandiirnuud, ulaan floodcuud ba politxydelmerilegşed tuxai xaruulna.

● Viniiicede, xydelmerilegşedei huralsaxa ydeş in koncervatoori neegdebe. Skriipkiin, fortepijaniiin, vokaalьna, yxovoi ba stryynne instrymeentnyydei klaassuud organizovaalagdahan ba teoori yzelgiin ba myyzekiin istoori huralsaxa klaassuud bii baina.

„B. M. Ynenei" signaalnuudaar

„Biblioteekiin roolь aixabtar jixe"

„B.M. Ynenei" janvaariiin 6-ai yderei 5-daxi noomerto garhan, Xoriiin aimagai ceentr deere baigaa biblioteekede eldeb olon hezegtei kniigenyydei baihan ba zaniaati xexe argagyi xyiten baidag tuxai materiaalai faaktnuudiinь dyyren todorozo, biblioteekiin xydelmeriiiji haizaruulxa tuxai ba hezeltei kniigenyydiinь seberlexe xemzee abtaba geze BK(b)P-iin Xoriiin aimagai komiteed medeesene.

★ ★ ★

„Naidalgagyi ulad"

„B. M. Ynenei" noomerto garaagyi. Xoriiin aimagai cunca hurguuliiin ba exin hurguulinuudai bagşanariiji şalgangyi tabihan tuxai materiaal xysed todorozo, aimagai gegeerelei tahagiiji erxilegşe Osodoojev gegşede BK(b)P-iin Xoriiin aimagai komiteedei byroo viigovor ygehen ba Dooco Anaagai exin hurguuliiin erxilegşe Skoolьzikov gegşe xydelmerihee gargagdahan baina.

Myn ene materiaalda dursagdahan nyxed Bolduunikov, Davideenko, Xazagaajev ba Sondyleejev gegşediiji helgeze, ondoo bagşanariiji tabixiin tulada, BMASSR-ei Narkomproosoi urda asuudal tabihan baina geze BK(b)P-iin Xoriiin aikoomoi orologşo sekretaarь nyxer Lemeenьtьjev medeesene.

Redaakca.

STAXAANOVEC XOO-ŞMIIIN

Xoo-Şmiiin Nikolai Ivaanoviç bolbol Xiaagtiin arhanai zavoodto arhanai stroogalьşçigeer xydelmerilne. Xoo-Şmiiin xadaa 42 nahatai, nacionaalьnostinь xitad. Ene zavood deere 21 zelei torşodo xydelmerilne. Leeninske—Staalinska Paartiiin aguu jixe aarmiiin zergede 1926 onhoo baina. Bolьşevik, -proizvoodstvennig. Nyx. Xoo-Şmiiin xadaa өөriingөө ynen sexe ba susarşagyi xydelmeriin rezylьtaadiiji xaruulza, aguu haixan staxaanovska aldar neriiji olonxoi. Nikolai Ivaanoviç xeerene:

„—Bi xadaa staxaanovska xydeleenei exileegyi baixada, udaarnaar xydelmerileze, socialiis predprijaatiiin tyryy xyn—udaarnig bolhon bainab. Aguu jixe staxaanovska xydeleenei exilxetei xamta, өөriingөө xydelmeriiji şineer tabiza, byrişji udaarnaar xydelmerildeg boloo hem."

Nikolai Ivaanoviç bolbol arhanai stroogalьşçigoi speciaalьnostiiiji ton hainaar şudalanxai. Eneenei rezylьtaadta, 7-doxi razriiadaar xydelmerilne. Tereenhee gadana, nyx. Xoo-Şmiiin bolbol zavoodoigoo yiledberiiin proceessiiji narizuulxiin tula, xeden olon racionalizaatorska duradxalnuudiiji oruulhan baixa jym.

Zişeelxede, „Vaars" geze maşiniiin xydelze baixa zuuranь, toçiildoxo arga olohon baina. Enenь xadaa tere maşiniiji udaan sagta bailgaad, toçiildoxo jabadaliijinь zogsooxohoo gadana, ton jixe ekonoomi ygehen baina.

Nyxer Xoo-Şmiiin bolbol staxaanovska xydelmeriiin ba yiledberiiin proceessiiji narizuulxiin tulada, racionalizaatorska duradxalnuudiiji oruulza, tedeeniiji zybeer bejelyylxe tuxai ton iniciatiivtaigaar xydelmerilehe neigee tyleө 15-daxin premiroovaalagdahan baina.

Nyxer Xoo-Şmiiin xadaa xaanta zasagai yjede ton zol olonto tuliuur azabaidaltai baihan baina.

—Bi xadaa zoboxo tulixiijişji yzeөb. Ediee xoolgyi, xoohon xydelmerilxiişji yzeөb. Aguu jixe oktiaabrьska socialiis revoliyyce bolbol minii azabaidaliiji zargaltai ba zaziitoçno bolgoo, —geze nyxer Nikolai Ivaanoviç ton bardam omogoor xelene.

Enenь jixe zyb. Jyyb gexede, Xoo-Şmiiinai azabadaliinь xyxiyy sengelig ba zaziitoçno bolhon baina. Hara byxende xeden zuun tyxerig xylehe abna. Uozam, seber ba hainaar oboruudovalagdahan bairatai.

Gertee raadioo oruulanxai. Soveed Sojuuz ba respyyblike dotorxi şine şinenyyd honinuudiiji, medeeselnyydiiji duulaza baidag. Ger sooxioo patifoon, ojodoloi maşiina, şine haixan samovaar ba bişe olon janziin gojo haixanuud predmeedyydeer şimehen baina. Ene xadaa nyx. Nikolai Ivaanoviçiin ba tereenei byliin xyxiyy sengelig azabaidaliinь xaruulna.

„—Manai aguu haixan exe oronoi azalşad bolbol Leeninske—Staalinska paartiiin mergen xytelberi doro, xyntyreltenei tyyxede yzegdeegyi, zargalta azabaidalda orozo yxibyydee erdemde hurgaza, tedeeneeree omogorxozo huudag baina. Miniişji yxibyyd bolbol bultadaa, soveed oronoigoo hurguulinuudta huralsanad".

Nyxer Nikolai Ivaanoviçiin 15 nahatai jixe basagan—Tatьjaana 7 zilei hurguuli dyyrgeze, mynөө Xiaagtiin poliit-prosveed hurguulida hurana. Arhangurbatai Innokeenti xybyyniinь 5-daxi klaassta huralsana. Bişiixan Galiiina bolbol 3-daxi klaassta hurana. Edener xadaa tyryy huragşad bolonxoinuud.

„—Bi xadaa eneegeeree oronoigoo ba paartiiin urda ujalg taib."—Nyxer Xoo-Şmiiin xad iledberi deere ynen sexeer x delmerilxehөө gadana, zavo doigoo liinieer jabu la dad byxii xemzee jabuulganuud ton aktiivnaar xandadag ba jym. Arhanai stroogalьşçig bişeşji speciaalьnostida 20 g ran xynyydiiji hurgaa. Myn yjede 3 zaluuxanuud hurags diiji hurgaza baina.

Tereenhee gadana, nyx. Xo Şmiiin bolbol partkoomoi çle de hungagdahan ba busad ob çeestvenne orgazaacanuudiiji x telberileze, busalama iniciatiiva xydelmerileze baidag jym.

Mynөө xadaa nyx. Xo Şmiiin bolbol 1939 onoi tyry şiin kvaartal soo byri haina xydelmerilxiin tula, xydelmeri onso zybөөr tabixa, yiled riiingөө proceessiiji narizuul g. m. xemzeenyydiiji abaa staxaanovska meetodeeree x delmerileze baina. „—Bi bol yngeregşe 1938 ondo zileig yiledberiiin programmiiji proc. dyyrgee hem,—Xoo-Şmi xelene,—ene kvaartalaigaa pla niiji byri ynder pokazaatelьt gaar dyyrgexiin tөlөө temes xeb."

C. DOR.

Zuaxan felьjetoon

„Amarag" Batuujevai arxiin aaşa

Xyn byxende şylehen geze baidag. Eneeniiji jamarşji erdemten otricaalaza jamarşji zakoonoor şadaxagyi.

Teed, zarim xynei şylehenei sostaav ondoo baidag jym baina. Eneende gaixaxa tagnaxaş jyme baixagyi. Şiltei xariin şingeniiji xynei sylehende xolixodo gaşuun boldog baixa johotoi Tusagaarlan xelexede, Damdinsyren Batuujevai şylehen nelieen gaşuunşag geeşe aab daa. Jyynş geze seserxeze baixabş daa. Seb sexiinь xelexede arxida sadaxa debtexejee bolihon xyn jym xa jym daa.

Xerbee todo honor faaktnuudiiji toboiso gargaad ygexedemnai sçetovood ba kladovşçiig mergezeltei Batuujev өөrөөşji buruu geze buliaaldaxagyi beze geze ene nyxerei heşxelde naidanamdi.

Negete ygleөgyyr „amarag" Batuujev azaldaa jirebegyi... Tere nege ybegen gemeren tataza xelebe:

—Ygei kladovşçiigamnai ynөөxi xarajaa gudamxiza diildeşool aab dee. Xydelmeriiin sagta...

—Jyredөө, bidaaş xyn geeşe xa dee —baha negen dabtana.

Gente nege xygşen jireed narjasa dugarba:

—Ygei, sçetovoodnai ynөөx uhandaa mangarlaad le xebte geeşe gy?.. Azalai sagta...

Yglөөderenь bolbo: Batuuj ygei! Yglөө ydeşenь bolb Malazalai brigaadiinxiniiji x ryyl şireeleer bulaza jaba gelsehen hurag garba! Arai g ze gurbadaxi xonogtoo xolo o ro alxalhaar xaraa tyhөөnii bii bolbo gene.

Ene faakt xadaa jyriin neg faakt myn bolno. Iimeşyy j badalnuudiiji tooloxo boloo h yyrei saitar xyrxe jym be saaş. Munduu xyn geeşeb ge hogtuudaa xyn zoniiji ailga abdag. aiza ygөөgyi zoniiji a xiaadşji zabdadag xyn gelsen

Baha ene buzagai aaşiiji u dahan uruunь urduulxi ji x sedeg hanaa amar xynyyd ba za baixadaa xoisooşji xarax gyi jym.

Selengiin aimagai Nojoxon somonoi Leeninei neremze kolxoozoi pravleeniiin tyry legşe Radnaajev bolbol „Nam haa saaguur, naranhaa naaguur geze duulaza tenigelen jaba jym.

Batuujevhaa arad zondo j mar tuha garxab: arxi uuxadan gy, ali azalaa hergeexeden gy?

Bilig. Sem.
Raadio Nikolai

Stydeentnyydei veeçer

1939 onoi janvaariiin 27-oi ydeşe, orod draamiin teaatar soo, Ulaan-Yde goorodoi byxii stydeentnyydei veeçer bolhon baina.

Ene veeçer deere, goorodoi stydeentenyyd xadaa SSSR-ei, RSFSR-ei ba BMASSR-ei depytaaduudtai ba Xasaan nuurai şadar bolhon dainai geroinuudtai uulzahan baina.

Ende suglaragşadta, BMASSR-ei gegeerelei narkoomiiji orologşo nyxer Nikolaajev bajariiji xyrgebe.

Saaşanь, kraasnoarmeijec nyxer Dybaasov, Fryynziin neremzete N-sk çaastiiin zyghөө, stydeentenyydte bajariiji xyrgeed, xile nebteren manai oronoi gazar deere garaza jirehen japooncuudtai soveed oronoi pograniiçniguudai geroiiçeskeer dailaldahanai tuxai xelehen baina.

Saaşanь, grazdaan dainda xa baadahan polkoovnig nyxe Leevçenko amarşalgiin yge xe lexe zuuraa, angliiiska, fran cyyzske, nemeecke imperi liist nuudtai ba zaluu soveed Ros siin bişe daisanuudtai Ulaa Seregei ba partizaanska otriaa duudai geroiiçeskeer temesehe tuxai xelebe.

* *

Amarşalgiin ygenyydei hy leer, caarska Rossiin erdemt nei muu baidaliiji xaruulh „Bespokoinajaa Staarostь" ge ze postanoovkiiji xaraha ba hyyleerenь taanca bolho baina.

D.

Kolxoozniguudai Byxesojuuzna liizne sorevnovaani

Ene onoi maarta harada Moskvaada kolxoozniguudai Byxesojuuzna liizne sorevnovaani bolxo baina. Tiime tula, fevraaliiin 1-hee kolxoozuudai ba MTS-nuudai fizkylьtyyrniguudei spartkiaada yngergegdene. Ene spartkiaadada Biçyyr, Xori, Jaruuna, Tarbagatai, M-Şiber Kabaanska, Tynxen ba Xiaagtiin aimaguud xabaadalsaxa baina. Respyyblikiin spar kiaadada goorodoi fizkylьtyy niguudtei xamta 340 xyn su laxa baina. Ene spartkiaadad tyryy huuri ezelehen erxim ko xoozniguudhaa 5 exener, 5 ereg teişyyd xamta 10 xyn kolxooz niguudai Byxesojuuzna 1 izn sorevnovaanida xabaadalsaxii tula Moskvaa goorod oşox baina.

Redaaktoriiji orologşo
G. DAŞASEREENOV.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Профсоюзная 10. Телефоны редакции: редактора 1—44, отв. секрет. 1—28, с. х. отдел 7—89, промотдел 1—87.

Glavlit № 26

NKMP-iin tipograafi